

Sørfold kommune

Oppvekstplan/strategiplan oppvekst

Sørfold kommune

**Vedtatt i Sørfold kommunestyre: 21.02.2019
Revidert av Sørfold kommunestyre:**

Oppvekstplan/strategiplan oppvekst Sørfold kommune

Revisjonshistorie:

Revisjon nr.	Revisjonsdato	Endringer	Revidert av
1			

Innhold

1. Innledning	4
2. Overordnede rammer	5
3. Kompetansebygging.....	8
4. Helsefremmende barnehager og skoler.....	8
5. Grunnleggende ferdigheter	10
6. Styrke kompetansen	10
7. System for kvalitetssikring og utvikling i barnehager og skole	10

1. Innledning

Kommunalområde Oppvekst i Sørfold kommune består av kommunens 3 barnehager og 3 grunnskoler. Sammen gir de tjenester som er vesentlige for en god barndom og oppvekst.

Oppvekstområdet gir tilbud og tjenester til barn og unge fra 0 til 16 år og deres foresatte, i tillegg til voksenopplæring på grunnskolenes område. Samlet sett omfatter dette om lag 70 barnehagebarn, om lag 240 barn i grunnskolealder og om lag 15 innenfor voksenopplæring. I oppvekstområdet jobber det vel 50 ansatte. De skal gi et godt tilbud til barn og familier i Sørfold kommune, og tilbudet skal tilpasses innbyggernes behov.

Barn og unge skal oppleve å gå i barnehager og skoler med høy kvalitet, og de skal få riktig og tidlig hjelp.

Verden forandrer seg. Sentrale utviklingstrekk er globalisering, digitalisering, kompleksitet og stadige endringer. I langt større grad enn tidligere utdanner vi barn og unge til en fremtid vi bare aner konturene av. Barn og unge må utvikle ferdigheter som gjør at de blir rustet til å møte denne fremtiden.

Kunnskap om egen læring er viktig. Kompetansebygging er en prosess som varer hele livet. Grunnleggende ferdigheter er viktige redskaper for å tilegne seg og formidle læring. Sosial kompetanse og fysisk og psykisk helse er sentrale betingelser for å tilegne seg kunnskaper og ferdigheter.

Barn og unge skal oppleve å gå i barnehager og skoler med høy kvalitet, og de skal få

riktig hjelp av ansatte med god kompetanse både innenfor barnehage, skole og helse. Høy kvalitet innebærer blant annet å jobbe helhetlig og forebyggende, og samtidig avdekke utfordringer så tidlig som mulig. Dette vil redusere helseproblemer og gi økt læringsutbytte.

Satsing på et godt tilbud til alle barn og unge vil gi resultater i form av at færre har behov for individuelle hjelpetiltak.

Innenfor oppvekstområdet skal det tilrettelegges for gode tjenester for alle. Samtidig skal barn og unge som trenger ekstra støtte, få riktig hjelp til riktig tid. For å lykkes må alle ansatte bidra. Arbeidet starter når foresatte møter helsestasjonen, og det videreføres i kommunens barnehager og skoler. Sammen skal barnehagene og skolene bidra til å støtte barn, unge og foresatte i arbeidet med å skape gode oppvekst- og læringsforhold.

2. Overordnede rammer

Oppvekstplanen tar utgangspunkt i gjeldende lovverk og nasjonale og kommunale føringer. Innenfor oppvekstområdet skal arbeidet styres ut fra prinsippet om at barnets beste skal være et grunnleggende holdning ved alle handlinger som omhandler barn.

Sammen skal vi bidra til en god oppvekst.

Verdisyn

Ansatte innenfor oppvekstområdet skal ha et menneske- og læringssyn som legger til

Oppvekstplan/strategiplan oppvekst Sørfold kommune

grunn at mennesker kan mestre egen læring og personlig vekst, både individuelt og i

samspill med andre. Alle ansatte skal være gode og positive rollemodeller som kommuniserer aktivt med barn og unge.

Dette kjennetegnes gjennom holdninger som viser at:

- alle barn og unge er verdifulle og unike
- vi har respekt for ulikhet
- alle barn og unge har sterke sider, evner og talenter som skal utvikles
- alle barn og unge trenger klare grenser og å bli møtt med vennlighet og forståelse
- alle barn og unge skal involveres aktivt med mål om mestring av egen læring og utvikling.

Mål

Sørfold kommune har over år vært en kommune med gode faglige resultater på nasjonale prøver mm. Målet er å opprettholde kvaliteten og videreutvikle didaktiske modeller som gir barn og unge gode og generelle ferdigheter til å mestre framtiden. Barn og unge skal oppleve et trygt oppvekstmiljø der de har rom for utfoldelse. At barn og unge skal få realisert sitt potensiale for utvikling og læring, er en overordnet målsetning innenfor oppvekstområdet.

Barnehager og skoler er arenaer der alle barn og unge befinner seg, og det er med utgangspunkt i heimen, barnehagene og skolene barn og unge skal få hjelp og støtte til utvikling, læring og det å mestre livet. Sørfold kommune skal ha barnehager og skoler med høy kvalitet, der barn og unge opplever trygghet, trivsel og sosial tilhørighet. Hovedansvaret for barns

oppdragelse ligger hos foresatte. Samspillet mellom foresatte og skoler/barnehage/helse gir grobunn for vekst, utvikling og læring hos barn og unge i Sørfold. Vi vil være en kommune med helsefremmende barnehager og skoler.

Delmål

- barn og unge skal ha god folkehelse og oppleve livsmestring og følelse av egenverd
- oppleve trygge fysiske omgivelser og et trygt og godt læringsmiljø
- utvikle grunnleggende ferdigheter slik at de kan mestre utfordringer og bidra til å bygge landet.

Indikatorer

Følgende indikatorer skal vise om arbeidet vårt fører oss i riktig retning.

- Barn og unge er fysisk aktive
- Barn og unge opplever mestring
- Barn og unge har et positivt selvbilde
- Barn og unge skal ikke oppleve mobbing
- Barn og unge skal trives i barnehagen og på skolen
- Barnehage som har fokus på sosial kompetanse, språk og begreper
- Barn og unge skal ikke benytte rusmidler
- Barn og unge skal ikke oppleve vold og trusler
- Barnehagene og skolene skal fremme demokrati og likestilling

Oppvekstplan/strategiplan oppvekst Sørfold kommune
og motarbeide alle former for
diskriminering.

- Barn og unge skal erfare god vurdering for læring og god veiledning
- Skolene som har et variert og tilpasset opplæringstilbud
- Barn og unge opplever bevisste voksne som kan kommunisere og samhandle med barn

Resultater og kvalitet

Resultatene har vært gjennomgående gode på nasjonale prøver i Sørfold over flere år, men det er tendens til en nedadgående resultatutvikling som bekymrer. Små klasser og små elevkull som vi har i Sørfold gir også statistiske utfordringer da en elev i Sørfold kan utgjøre 5-20 % i statistikken, mens en elev i en større by kan utgjøre 0,1%. God kvalitet i oppvekstsektoren er avhengig av god **analysekompetanse** blant ansatte slik at de rette tiltakene settes inn både faglig og sosialt for å oppnå beste mulig kvalitet i både barnehage og skole. Dette blir et av hovedfokusene i skolen kommende skoleår.

Læringsutbytte og gjennomføring

At ungdom gjennomfører videregående skole, er viktig. Det legger grunnlaget for større sikkerhet om arbeid og et godt liv. Det er god samfunnsøkonomi at barn og unge gjøres i stand til å bli aktive deltakere i jobb og samfunnsnivå.

Forskning viser at elever med lavt karaktersnitt, og derav lave grunnskolepoeng, opplever store utfordringer med å gjennomføre videregående skole. Det gjelder særlig gutter, da de gjennomsnittlig har lavere grunnskolepoeng enn jenter.

I Sørfold kommune er ca. 10 % av elevene under kritisk grense når det gjelder oppnådde grunnskolepoeng. Det betyr at

disse elevene vil ha spesielt store utfordringer med å gjennomføre videregående skole. Målet er at flest mulig elever fra Sørfold skal gjennomføre videregående skole.

Overganger – informasjonsflyt og samhandling

Overgangen fra hjem til barnehage, fra barnehage til skole/SFO, fra barneskole til ungdomsskole og fra ungdomsskole til videregående skole kan være stor for enkelte barn. Ansatte som jobber på de ulike trinnene, vet ofte ikke nok om hvordan barn og unge hadde det på trinnet før, eller vil få det på trinnet etter.

Nasjonale undersøkelser viser at informasjonsflyt mellom barnehagen/skolen og samarbeidspartnere kan bli bedre. Foresatte skal ikke måtte gjenta historiene sine mange ganger etter hvert som nye instanser kommer på banen. Sørfold kommune har rutiner for overganger mellom barnehage, grunnskole og videregående skole. Overganger mellom trinn løses på den enkelte skole da alle 3 skoler er 1-10 skoler.

Inkludering av innvandrere og flyktninger

Sørfold kommune tar imot innvandrere og flyktninger samt mennesker fra andre land gjennom arbeidsinnvandring og familiegjengenforening. Familiene har i mange tilfeller dårlig kjennskap til norsk kultur og språk. Dette skaper utfordringer i møtet med det norske samfunnet. Grad av inkludering legger premisser for barn og unges oppvekst, læring og utvikling.

Tverrfaglighet og koordinering

Oppvekstområdet erfarer at det kan være utfordringer med å gi helhetlig og koordinert hjelp til barn og familier som trenger det. Ansatte skal være kjent med og aktivt bruke «Rutiner vedr. barn i barnehage og skole»

for å sikre tidlig intervensjon og god oppfølging. Foresatte, barn og unge, barnehager og skoler skal oppleve at hjelpen er nyttig, og at de tas med på råd. Barnehagene og skolene skal ha tett samarbeid med helse PPT, BUP mfl.

Krenkelser og mobbing

Mobbing og krenkelser er et stort problem for barna det gjelder, og for deres nærpersioner. Krenkelser og mobbing som begrep har vært lite brukt i barnehagen, men forskning viser at dette også forekommer der. Barna skal ha vern mot alle former for fysisk eller psykisk vold. Barn som bli hold utenfor leken eller som holder andre utenfor leken, skal gis spesiell oppmerksomhet. Skolene og barnehagene skal ha god innsikt og kompetanse i håndtering av krenkelser og mobbing. Skolene forplikter å gjennomføre den ikke-anonyme mobbeundersøkelsen 3 ganger i løpet av skoleåret.

Prinsipper for å lykkes

Godt tverrfaglig samarbeid er en forutsetning for å sikre gode tjenester og resultater. I arbeid med barn, unge og foresatte skal vi tilrettelegge for at innsatsen fra ulike instanser samordnes. I handlingsplaner som utarbeides av enhetene vil dette være et viktig utgangspunkt. For å utvikle tjenestetilbudet må vi bygge kompetanse i form av gode holdninger, kunnskaper og ferdigheter hos ansatte. Varig kvalitetsheving krever at organisasjonen bygger kompetanse i fellesskap. Dette innebærer at ledelse og ansatte er aktive deltakere i læring på egen arbeidsplass. God implementering innebærer at forebygging og tidlig innsats fokuseres.

Riktig hjelp til riktig tid

Forebygging betyr å sette inn tiltak så tidlig som mulig og før skjevutvikling har skjedd. Godt forebyggende arbeid krever at

barnehage/skole starter tidlig og tenker og handler langsiktig. Gode fellesskapsløsninger er et godt utgangspunkt for et inkluderende oppvekstmiljø. Tidlig innsats vil fremme sunne barn og unge som håndterer fremtidige utfordringer og risikoer. Tjenester innenfor

Godt forebyggende arbeid krever at kommunen starter tidlig og tenker og handler langsiktig. Gode fellesskapsløsninger er et godt utgangspunkt for et inkluderende oppvekstmiljø

oppvekstområdet skal ta utgangspunkt i forskningsbasert kunnskap om hvilke tiltak som virker.

Involvering av barn, unge og foresatte

Barn og unge skal involveres i alle forhold som angår dem, og ansatte innenfor oppvekstområdet skal lytte til barnas stemme. Barn og unge har rett til å medvirke ved handlinger og avgjørelser som berører dem.

Med medvirkning menes at de skal få tilstrekkelig og tilpasset informasjon, og at de har rett til fritt å gi uttrykk for sine egne synspunkter.

3. Kompetansebygging

Barnehage

Ny rammeplan for barnehagen trådte i kraft høsten 2017. Rammeplanen tar utgangspunkt i norsk barnehagetradisjon og skal bidra med å utvikle kvaliteten. For å realisere kravene i rammeplanen må det gjennomføres en målrettet kompetansebygging basert på nyere forskning. I tillegg skal andelen av barnehagelærere økes og ansatte skal gis mulighet til videreutdanning.

I satsningsområdene fra departementet er ledelse sentralt. Barnehagene skal styrkes som pedagogiske institusjoner, skape et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning. Barnehagen skal også ha fokus på språk, kommunikasjon og verdigrunnlaget.

Skole

Stortingsmelding 21 (lærelyst og tidlig innsats) vil være førende for kompetansebygging i skolen de nærmeste årene. Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen er hovedfokus i tillegg til økt gjennomføring av videregående skole. Kompetansebyggingen skal knyttes til arbeidsplassen og kommunen har hovedansvaret for at kompetansereformen gjennomføres. Både lærere og skoleledere skal ha en aktiv rolle i å definere behov og vurdere hvilke kompetansetiltak som skal gjennomføres. For å lykkes med dette må det skapes lokalt eierskap til tiltakene. I dette arbeidet legges det til rette for samarbeid på tvers av skolene i Sørfold kommune og på tvers av kommunegrensene.

4. Helsefremmende barnehager og skoler.

Ingen grad av vold i nære relasjoner

- opplever sosial støtte og inkludering
- er fysisk aktive og har god fysisk helse
- har kunnskap om sunn mat
- ruser seg ikke og opplever demokratisk medvirkning
- godt og trygt fysisk leke- og læringsmiljø

Veien mot målet

Folkehelse og livsmestring - forutsetninger for et godt liv

Barn og unge skal tilegne seg kunnskap og ferdigheter som bidrar til at de får det voksenlivet de ønsker seg. Hva som anses for å være et godt liv, vil variere, men omhandler gjerne å ha god fysisk og psykisk helse, tilhøre et fellesskap, samt å gjennomføre utdanning, få jobb og etablere et hjem.

Verdens helseorganisasjon sier at folkehelse er en tilstand av velvære der individet kan realisere sine muligheter, kan håndtere normale stressituasjoner i livet, kan arbeide på en fruktbar og produktiv måte og har mulighet til å bidra overfor andre og i samfunnet.

God folkehelse starter tidlig og varer livet ut. Tidlig innsats i form av forebyggende tiltak er viktig for å

bistå barn, unge og foresatte med riktig hjelp til riktig tid.

Livsmestring handler om å ta ansvarsfulle og bevisste valg. Barn og unge lærer i samspill med

foresatte og med barn og voksne i barnehagen og på skolen. Barn og unge som har god fysisk og psykisk helse og opplever trivsel og mestring, vil oppleve livsmestring

I samarbeid med foresatte skal barnehagen og skolen sikre en god barndom og forberede barn og unge på et godt voksenliv med de muligheter og utfordringer det gir

Det har positive konsekvenser for barns utvikling at de er i et miljø med gode relasjoner som preges av varme, omsorg, anerkjennelse og innlevelse. Mestring og trygghet er viktige helsefremmende faktorer.

Kjennetegn på et godt leke- og læringsmiljø innenfor oppvekstområdet

- god ledelse, organisasjon og kultur for lek og læring
- ansatte med god evne til å lede barnegrupper og elevgrupper
- positive relasjoner mellom barn og unge og ansatte
- medvirkning tilpasset alder og forutsetninger
- positive relasjoner og kultur for lek og læring blant barn og unge
- godt samarbeid mellom barnehage, skole og hjem

Godt leke- og læringsmiljø;

Med læringsmiljø menes de samlede kulturelle, relasjonelle og fysiske forholdene i barnehage og skole som har betydning for barnas og elevenes læring, helse og trivsel.

Det har positive konsekvenser for barns utvikling at de er i et miljø med gode relasjoner som preges av varme, omsorg, anerkjennelse og innlevelse. I barnehagen er ikke resultatene som skal vurderes, men prosessene, innhold og arbeidsmetoder. Alle barn og unge får et bedre læringsutbytte dersom de opplever å være del av et godt læringsmiljø. Alle barn i barnehage og alle elever har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring.

Å skape et godt leke- og læringsmiljø, inne og ute, krever en helhetlig innsats, og det er nødvendig med et bredt samarbeid både administrativt, politisk og dyktige ansatte. Ansatte innenfor oppvekstområdet har ansvar for å utvikle og opprettholde et leke-

5. Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er definert i Rammeplan for barnehage og i Kunnskapsløftet for grunnskolen. De grunnleggende ferdighetene er viktige redskaper for utvikling og læring. Grunnleggende ferdigheter er også viktige for barns personlige utvikling og allmenndannelse. Utvikling av grunnleggende ferdigheter innebærer å bygge stein på stein. I grunnskolen er de grunnleggende ferdighetene sentrale elementer i alle fag.

Alle grunnleggende ferdigheter er nødvendige forutsetninger for å ivareta barn og unges behov for lek, læring og danning. Grunnleggende ferdigheter skal bidra til en allsidig utvikling som gir grunnlag for videre skolegang, arbeid og samfunnsliv.

6. Styrke kompetansen

Oppvekstområdet vil styrke kompetansen på følgende områder;

- konkretisere arbeidet med tidlig innsats i hele barnehage-skoleløpet.
- Styrke barnas selvtillit, mestring og tro på seg selv og sine evner
- Stort fokus på barn og unges lese- og bergrepsferdigheter
- bygge analyse- vurderingsfaglig kompetanse i barnehager og skole
- Ivareta barnas nysgjerrighet og vitebegjær
- realfagssatsning ved deltakelse i nasjonalt prosjekt
- bygge kompetanse og kapasitet i kommunen for å bistå barnehager og skoler med lokalt utviklingsarbeid

7. System for kvalitetssikring og utvikling i barnehager og skole

Styrere og skolelederne i Sørfold gjennomfører systematisk evalueringer på sentrale områder i henhold til nasjonale lover og føringer. Dette betyr at styrer og rektorer er «tett på». Informasjonen brukes til oppfølging av ansatte som grunnlag for refleksjon og videreutvikling av kvalitet i møte med barn og unge. Rektor og styrer opptre som læringsleder av lærernes og ansattes læring.

Skolebasert vurdering

Skolebasert vurdering er skolens jevnlig vurdering av egen virksomhet og måloppnåelse. Skolen skal vurdere i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen bidrar til at elevene når målene i den generelle delen av læreplanen og de enkelte læreplanene for fag.

Egenvurdering i barnehage/skole

Som en del av årsmeldinga skal skolene og barnehagene rapportere på grad av måloppnåelse i forhold til vedtatte satsingsområder. Rapporteringen har form som egenvurdering, og har først og fremst til hensikt å være utgangspunkt for drøftinger og refleksjoner på egen virksomhet for å bedre kvaliteten på tilbudet. Samtidig gir enhetens samlede evaluering/tilbakemeldinger til kommunalsjef/rådmann omnyttig informasjon om virksomhetenes arbeid med de ulike fokusområdene.

Barnehagen skal utarbeide en årsplan som dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Lokal handlingsplan/strategiplan

Hver skole/barnehage utarbeider årlig en strategiplan/handlingsplan der de gjør rede for skolens målsetting, tiltak og ansvarsfordeling i arbeidet med satsingsområdene. Strategisk plan / oppvekstplan skal være konkret og genere til handling og utvikling på de konkrete tiltakene. Det er avgjørende med en plan som mobiliserer alle ansatte på de prioriterte tiltakene.

Ståstedsanalysen

Ståstedsanalysen er et verktøy for kvalitetsvurdering og utvikling. Målet er å skape felles refleksjon over skolens og barnehagens praksis og hvilke områder som skal prioriteres. Personalet skal være involvert i analysearbeidet. Ståstedsanalysen gjennomføres hvert annet år og skolene og barnehagene velger ut områder for utvikling og forbedring basert på analysen og de prioriterte kommunale mål.

Eierskap og oppfølging av barnehager og skoler

Barnehage- og skoleeier vil lage rutiner for å besøke enhetene en gang i året for å få innblikk og innsikt. Barnehagen og skolen får bekreftelse og støtte på god praksis, samtidig som eksisterende praksis blir utfordret. Tema på besøkene vil være skolens styrker, utfordringer, arbeid med satsingsområdene, fokusområder knyttet til ståstedsanalysen og andre aktuelle saker knyttet til drift og skoleutvikling. Det gjøres avtale mellom skolen og skoleeier om saker som skal følges opp videre. IKT basert rapporteringssystem vil i tillegg være skoleeiers verktøy for å sikre at lov og regelverk følges i skolene og barnehagene i Sørfold.

Figurativ oversikt

Stortingsmelding 21

Vedlegg: Utarbeides og fremmes som egne saker til politisk behandling

Følgende planer er i henhold til planstrategien vedtatt utarbeidet for oppvekst:

Planer	Status
Tiltaksplan barn og unge	Foreligger plan for hele kommunen
Tiltaksplaner helsefremmede barnehage/skoler	Skal være på plass på alle enheter pr. 15 sept. 2018
Handlingsplaner mot mobbing og krenkende atferd	Foreligger tiltaksplaner på alle enheter
Plan for realfagssatsning	Foreligger felles
Beredskapsplaner	Foreligger for alle enheter
Handlingsplaner vedr stort. meld 21.	Foreligger kommunal plan
Skolenes handlingsplan vedr. stort. M. 21	Enhetenes ansvar
Utviklingsplan/Kompetanseplan barnehager i Sørfold	Fremlegges til politisk behandling